

1 וּתְעִינִית וּבְעֵשִׂית מְלֹאכָה, וּדְבַר זֶה מִנְהַג. כְּלוּמֹר,
2 "קִרְבַּן הָעֲצִים" אֵינְנו קִרְבַּן שֶׁל עֲצִים, אֲלֵא בִזְמַן
3 שֶׁהֵבִיאוּ עֲצִים "לְמַעֲרָכָה" הֵבִיאוּ גַם "עוֹלוֹת נֹדֵבָה",
4 שֶׁנִּקְרָאוּ "קִרְבַּן הָעֲצִים" – הַקִּרְבָּן שֶׁהוּבָא עִקְבֵּי הָעֲצִים.
5 הַרִיטְבֵּ"א²⁷ מִסְבִּיר: "שֶׁהָיוּ מִבְּעֵרִים בְּמִזְבֵּחַ בְּפָנֵי
6 עֲצָמוּ מִן הָעֲצִים שֶׁהִתְרַבּוּ (שֶׁהִתְנַדְּבוּ)²⁸ וְזֶה הָיָה קִרְבַּן
7 הָעֲצִים, וְכֵן אָמְרוּ... שְׁשֵׁנִי גִזְרִין הָיוּ קִרְבִּין עִם תְּמִיד
8 שֶׁל בֵּין הָעֲרֵבִים וְזֶהוּ מוֹכִיחַ כִּי קִרְבַּן עֲצִים מִמֶּשׁ הוּא"
9 – שֶׁהָעֲצִים עֲצָמָם הוֹקְרָבוּ כְּקִרְבָּן²⁹.

10 רִשׁ"י מִפְרֵשׁ בְּמִשְׁנָה³⁰, שְׁבִיּוּם שָׁבוּ "כֹּהֲנִים וְהַעֵם
11 מִתְנַדְּבִים לְהֵבִיא עֲצִים וְהָיוּ מִקְרִיבִים קִרְבַּן אוֹתוֹ הַיּוֹם
12 וְאִפְּלוּ הָיוּ עֲצִים הַרְבֵּה לְמַעֲרָכָה הָיוּ אֱלוֹ מִתְנַדְּבִין
13 וּמִקְרִיבִין בְּאֵלּוֹ ט' זְמַנִּים". מִפִּירוּשׁ רִשׁ"י נִרְאֶה,
14 לְכַאוּרָה, כְּדַעַת הַרְמַב"ם, שֶׁלֹּא הָעֲצִים הוֹקְרָבוּ כְּקִרְבָּן,
15 אֲלֵא הוֹקְרָב קִרְבָּן אַחֵר, וְכַמְפּוֹרֵשׁ בְּמִקּוֹם אַחֵר³¹
16 "מִשְׁפַּחוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁקְּבֹעַ לָהֶם יָמִים בְּכָל שָׁנָה
17 לְהֵבִיא עֲצִים לְמַקְדָּשׁ לְצוּרֵךְ הַמַּעֲרָכָה וּמִבִּיאִין קִרְבַּן
18 עֲצִים עִמָּהֶן". אֲבָל רִשׁ"י אֵינּוּ מִפְרֵשׁ אִיזֵה קִרְבַּן הוּבָא.

19 וְצִרִיךְ לְהַבִּין: א) לְדַעַת הַרְמַב"ם (וְרִשׁ"י) – מִנִּין
20 יוֹדְעִים שֶׁ"קִרְבַּן הָעֲצִים" אֵינּוּ כַּפְּשׁוּטוֹ, אֲלֵא קִרְבַּן עִקְבֵּי
21 נֹדֵבַת הָעֲצִים, וְהָרִי רֹאִים שֶׁהָעֲצִים לְמַעֲרָכָה נִקְרָאִים
22 קִרְבָּן, כְּדִבְרֵי הַמְּפּוֹרֵשִׁים שֶׁל הַרְמַב"ם עֲצָמוּ³²?
23 ב) מִצַּד שְׁנֵי, לְדַעַת הַרִיטְבֵּ"א, שֶׁהָעֲצִים הָיוּ קִרְבָּן³³
24 עַל הַמִּזְבֵּחַ צִרִיךְ לְהַבִּין: נֹאמַר בְּמִפּוֹרֵשׁ שֶׁהָעֲצִים
25 הוּבָאוּ כִּי "לֹא מִצָּאוּ עֲצִים בְּלִשְׁכָּה וְעַמְדוֹ אֱלוֹ וְהִתְנַדְּבוּ
26 מִשְׁלָהֶם וְכֵן הִתְנוּ נְבִיאִים שְׁבִינֵיהֶן...". כְּלוּמֹר, הַסִּיכָה

וּבְעֵינֵינוּ: לְדַעַת רַבִּי, כִּיוּן שֶׁלּוּמְדִים מִן הַבִּיטוּי
"קִרְבַּן מִנְחָה" שֶׁעֲצִים "מִקְרִיבֵי קִרְבָּן" וְשֶׁמִּתְנַדְּבִים
עֲצִים, וּבְמִיּוּחַד כֹּאשֶׁר מִצּוּי בַתּוֹרָה הַבִּיטוּי "קִרְבַּן
הָעֲצִים"⁴¹, צִרִיךְ לְפָרֵשׁ כַּפְּשׁוּטוֹ, שֶׁהָעֲצִים עֲצָמָם הֵם

27 בְּמִשְׁנַת תְּעִינִית שֶׁם (כו, א) בְּשֵׁם י"א. וְרֹאה פ"י ר"י מְלוּנִיל שֶׁם
(כְּהוּבָא בְּמִלְאכָ"שׁ תְּעִינִית שֶׁם) "וּר"ל שֶׁלֹּא הָיוּ מִקְרִיבִין כו".
28 בְּרִיטְבֵּ"א נִדְפֵס "שֶׁהִתְרַבּוּ" וּבַהֲגוּת כ. ל. שֶׁם הִגִּי "שֶׁהִתְנַדְּבוּ".
29 וּבִאֲוָצָה ג' תְּעִינִית – תְּשׁוּבוֹת (ע' 34) "קִרְבַּן עֲצִים חֲכָמִים תִּקְנֹהוּ
כִּמֵּה שֶׁשֵּׁנו חֲכָמִי הָרִי עָלֵי עֲצִים לֹא יִפְחוֹת מִשְׁנֵי גִזְרִים וְתִנְיָא קִרְבַּן מִלְּמַד
שֶׁמִּתְנַדְּבִין עֲצִים וְכִמֵּה שְׁנֵי גִזְרִים וְכוּ" וְהוֹגֵרוֹלוֹת הִפְלִנוּ עַל קִרְבַּן הָעֲצִים".
וְרֹאה פְּנֵי מִשָּׁה לִירוּשְׁלַמִי שְׁקִלִים שֶׁם בְּפ"י דְּבַרֵי הִירוּשְׁלַמִי מִתְנִיחָא
פְּלִיגָא עַל ר"י. לְקַמְן הָעֵרָה 48.
30 תְּעִינִית כו, א. ד"ה תְּשַׁעָה.

יב, א ששם הוא דרך אגב לענין התענינו בו ולא השלמנוהו (ת"ב שחל
בשבת) מפני שיו"ט שלנו – בהלכות ודיני תענית.
35) למנחות קו, ב.
36) וראה ירושלמי שקלים (ובתענית ומגילה) שם "במכשירי קרבן"
ובמפורשים שם.
37) כ"ה בהוצאת קאפאח. ובדפוסים לפנינו בשינוי לשון.
38) בפירושו לתו"כ הנ"ל "מנין שהיחיד מתנדב עצים". וראה קרבן
אהרן שם. ולהעיר מלשון רש"י נחמ"י שם קרבן העצים – "תקרובת של
עצי המערכה למזבח".
39) ראה תורה מלמד מנחות כ, סע"ב.
40) בראב"ד שם "לדעת רבנן הבאין בפ"ע לפינן להן מעצים הבאים
עם הזבח כו" אבל עצים דאינהו גופייהו איקרי קרבן כיון דכתיב כמנחה
קרבן מנחה לעצים כו". וראה ק"א שם.
ובשטמ"ק מנחות עה"ג שם (אות א' גליון) "רבי כו" ויש לה קדושת
הגוף דאלו רבנן אין לה קדושת הגוף ויכול לפדותה, אבל לרבי הוי
קדושת הגוף ממש כמו מנחה". ובתורה"ה יצאו (שם כא, א) דלרבי יש
בעצים משום נותר ופיגול.
41) ראה לעיל הערה 15.

31) מגילה ה, א. ובשינוי ל' קצת ברש"י על הרי"ף מגילה שם.
32) רפי"ד מהלכות מעה"ק, ובכס"מ שם צמ"ין "בסיפרא פ"ט".
33) וראה גבורת ארי תענית במשנה ד"ה "קרבן עצים" דהקשה
עמ"ש אמרינן כו" ששני גזרין היו קריבין עם תמיד של
בין הערביים" דהא ב' גזרי עצים חוב הם לתמידים ולא נדבה כו".
34) גם צלה"ב האריכות בפרש"י תענית יב, א ד"ה שיו"ט דמסיים
"במס' מנחות אמרינן המתנדב עצים לא יפחות משני גזירין ועצים טעונין
קמיצה טעונין הגשה כו" דלכאורה (א) למאי נפק"מ שם. (ב) זהו לפי
דעת רבי ולא כהלכתא – דעת רבנן. ג) את"ל שנוגע להפ"י דקרבן העצים
הו"ל לפרש במשנה תענית (כו, א) בפירושו ענין קרבן העצים ולא בדרך